

5S ve UYGULAMALARI

5S ; ayıklama, düzenleme, temizleme, standartlaştırma ve disiplin fiillerini anlatan ve S ile başlayan 5 Japon kelimesinden türetilen kalite disiplinler topluğuna ait bir cümledir. Yani ; 5-S Japonca “S” harfi ile başlayan beş kelimeyi ifade etmektedir.

1	<u>Seiri</u>	Ayıklama (Sınıflandırma)
2	<u>Seiton</u>	Düzenleme (Yerleştirme)
3	<u>Seiso</u>	Temizleme
4	<u>Seiketsu</u>	Standartlaştırma
5	<u>Shitsuke</u>	Disiplin (Kuralların takibi, sürekliliğın sağlanması)

SINIFLANDIRMA (SEİRİ) (Öncelikle belirleme, ayrıştırma)

Gerekli - gereksiz ayırımı yapma ve gereksinim duyulmanın ortamdaki uzaklaştırılması faaliyetidir.

Ölçütler saptamak ve gereksizleri ortadan kaldırmak için bu ölçütlere bağlı kalmak, öncelikleri ve kullanım sıklığını belirlemek, kirlilik nedenleri ile uğraşabilmek ve kaizen ve standartlaştırmayı bu temeller üzerine oturtmak amaçlarına hizmet eder.

Bu amaçlara yönelik olarak ;

- Gereksinim duyulmayanlar belirlenerek ortamdaki uzaklaştırılır
- Sızıntı ve kirlenme nedenleri araştırılarak giderilir
- Değerlendirme yapılarak ve her türlü faaliyet kayıt altına alınır
- Yerler ve ortam temizlenir ve sürekli temiz kalması sağlanır
- Kirliliğın ortadan kaldırılması yolu ile ortam kirliliği önlenir
- Depo ve stok alanları düzenlenir ve düzen korunur

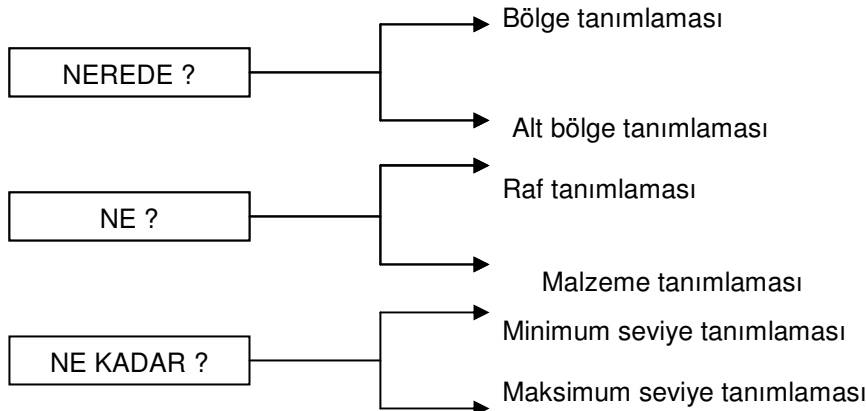
DÜZENLEME (SEİTON)

Daima, gereksinim duyulanların gereksinim duyulan kadar kısa zaman da ulaşabilme fırsatı sağlayan bir yerleşim planı oluşturulması ve bu yerleşim planına uygun yerleşimin sağlanması faaliyetidir.

Düzenli görünümü bir iş yeri, verimli plânlama ve yerleşim, malzeme arayarak kaybedilen zamanı kazanarak verimliliği artırma ve 5N+1K' yı temel alan depolama amaçlarına hizmet eder.

Bu amaçlara yönelik olarak ;

- Tüm olması gerekenlerin lay-out üzerinde yerleri atanır ve atanmış yerlere uygun yerleşim sağlanır
- En kısa sürede (küçük saniyelerde) yerine koyma ve alma hedefine erişim sağlanır
- Dosyalama standartları oluşturulmuş olunur
- Bölge ve yerleşim işaretleri ile arama ve bulma (erişimde) hızlilik sağlanır
- Kapakları ve kilitleri yok etme yolu ile açık büfede self servis yöntemine geçiş sağlanır
- İlk giren ilk çıkar (FIFO) prensibi işletilir
- Uyarı levhaları kolaylıkla anlaşılabilir ve yasal mevzuatlara uygun düzenlenir

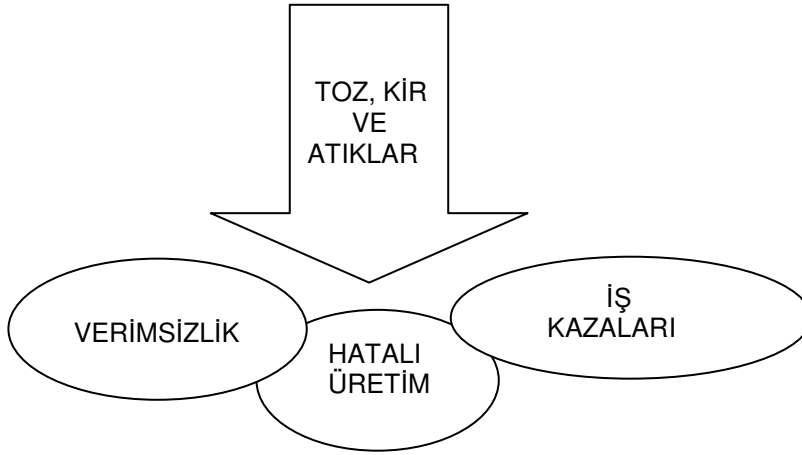
TEMİZLİK (SEİSO)

Daha temiz bir çalışma ortamı için çöpü, pisliği ve yabancı maddeleri yok etme ve temiz bir çevre yaratılması faaliyetleridir. Temizlik ve düzen denetlemelerine daima hazırlıklı olunması sağlandığında firmada temizlik kültürü yaratılmış olunur.

Gereksinimlere uygun bir temizlik düzeyi yolu ile sıfır kirliliği gerçekleştirme ve daha verimli temizlik amaçlarına hizmet eder.

Bu amaçlara yönelik olarak ;

- Firma içi kişisel sorumluluklar tanımlanır
- Temizleme ve denetim kolaylaştırılır
- Temizlik denetimi yapılmak sureti ile sorunlar düzeltilir
- Hiç kimsenin dikkat etmediği yerlerin dahi temizlenmesi sağlanır
- Boyama işlemleri tamamlanarak görüntü iyileştirmesi yaratılır

STANDARTLAŞTIRMA (SEİKETSU)

Görsel yönetim ve 5S standartlaştırmasına yönelik iyi bir çevre düzeni yaratma ve kişisel açıdan malzemeleri düzenli, yerleşmiş ve temiz tutma faaliyetlerini kapsar.

5 S desteklemek için yönetim standartlarının konması, olumsuzlukları ortaya çıkaracak görsel yönetim sağlanması ve renkle kodlama yapılması amaçlarına hizmet eder.

Bu amaçlara yönelik olarak ;

- Çalışıyor, bakımda, arızalı, faal işaretleri hazırlanır
- Tehlikeli bölge işaretleri ile işaretleme sağlanır
- Isı etiketleri ile işaretleme gerçekleştirilir
- Yön işaretleri ile çalışma alanları yön işaretlemeleri gerçekleştirilir
- Voltaj etiketleri ile işaretleme gerçekleştirilir
- Açık kapalı yön etiketleri uygulamaya alınır
- Yangın söndürme cihaz ve levha işaretleri ile acil duruma hazırlık sağlanır
- Kaza önleme uyarı işaretleri uygulamaya alınır
- Gürültü ve vibrasyonu önlemeye yönelik tedbirler alınır
- 5 S takvimi hazırlanır
- Park, bahçe düzenleme faaliyetleri gerçekleştirilir

STANDARTLAŖTIRMAK İÇİN		
1	2	3
GÖZLEM	PROBLEMİ	KONTROL
YAP	TESBİT	NOKTALARINI
	ET	BELİRLE

DİSİPLİN (SHİTSUKE)

Alışkanlık oluşturma ve disiplinli bir iş yeri sağlamaya yönelik bir eğitim sorunu olarak işlerin yapılması gerektiği biçimde gerçekleştirilmesi faaliyetidir

Uygun alışkanlıklar oluşturmada tam katılım ve kuralları uygulayan atölye çalışmaları, günlük alışkanlık olarak iletişim ve geri bildirim, bireysel sorumluluk ve uygun alışkanlıkları uygulama amaçlarına hizmet eder.

Bu amaçlara yönelik olarak ;

- Hep birlikte temizlik alışkanlığı kazandırılır
- Deneme / uygulama zamanı azaltılır
- Sabah toplantıları yapılır
- Ortak kullanıma açık yerlerin yönetimi sağlanır
- Olağanüstü durumlarla ilgili tatbikatlar gerçekleştirilerek etkinliği iyileştirilir
- Bireysel sorumluluk bilinci yaratılır
- Telefon ve iletişim uygulaması güçlendirilir
- İnanılması güç bir ortam yaratılır
- Tanımlı iş güvenliği ekipmanlarının eksiksiz kullanılması sağlanır
- Boşta kalan her bir dakikanın 5S'ye ayrılması bilinci yaratılır

Firmalarda başarı ile uygulandığında, 5 S ;

- ❖ Çevresel iyileştirmede gösterge teşkil eder
- ❖ Firmanın iş sağlığı ve iş güvenliği alanında iyileşme sağladığının göstergesidir
- ❖ Zaman kazandırır
- ❖ Hata oranlarında azalma sağlar
- ❖ İş kazalarına yönelik atanan performans göstergelerinde iyileşme sağlar
- ❖ Süreçlerin verimli işletilmesine ve kalite seviyesinin artmasına taban teşkil eder
- ❖ Süreç yönetim ve maliyetlerinin azaltılmasına vesile olur
- ❖ Süreçlerin produktivitesinde artış sağlar
- ❖ Firmanın rekabet gücünde artış sağlar
- ❖ Gerçek işgücü rakamlarına erişimi kolaylaştırır
- ❖ Çalışan moral ve motivasyonunda artış sağlar, iyi bir çalışma ortamının yaratılması hedefine erişimi hızlandırır
- ❖ Çalışanların firmaya ve kendine olan öz güvenlerini artırır

Dolayısı ile 5 S'in uygulanması ile ;

- ❖ Firmadaki pazarlama faaliyetlerinde kullanılacak iyi bir reklam unsuru yaratılmış olunur
- ❖ Miskinlik unsurları dışına taşılarak süreçlere yönelik ideallerin başarılmasına destek yaratılmış olunur
- ❖ Firma personeli düşünce yapısında değişim unsuru yaratılarak ideal firma kültürü oluşturulmasına destek yaratılmış olunur
- ❖ Toplam kalitenin firma uygulamaları için iyi bir ortam yaratılmış olunur
- ❖ Sıfır hata hedefine yaklaşımı hızlandırma temelleri yaratılmış olunur.
- ❖ Çalışanların gerek özel, gerekse iş hayatında başarıya, mutluluğa giden yol oluşturulmuş olunur.

11.01.2005

Musa GÜRSOY

Analiz Mühendislik Danışmanlık

Tel : 0212 210 70 88

Fax : 0212 210 70 89

e_mail : bilgi@analiz2000.com

web : www.analiz2000.com